

نروم توجه بیشتر به تبیین آسیب‌های تک‌فرزندی

طیبه آستانه پرست
کارشناس ارشد روانشناسی بالینی در حوزه خانواده،
از دواج و اختلالات بالینی

خانواده‌های تک‌فرزندی یکی از مسائل امروز ما در حوزه جمعیت است که باید آسیب‌ها و چالش‌های آن برای خانواده‌ها تشریح شود. تک‌فرزندی یکی از مسائل آسیب‌زای دهه‌های اخیر است که متأسفانه اکثر خانواده‌های ایرانی به آن گرایش پیدا کرده‌اند و این آسیبی است که در سه سطح فرزند، خانواده و جامعه آثاری از خود باقی می‌گذارد.

برخی خانواده‌ها به این دلیل که در برخورد با فرزند اول خود سختی‌های بسیاری متحمل شده‌اند، تمایل به داشتن فرزند بیشتری ندارد. برخی از خانواده‌ها نیز به دلیل محدودیت‌های شغلی و شرایط استقلال‌ی که از دست می‌دهند از داشتن فرزند زودتر می‌کنند. برخی نیز تحت تأثیر مشکلات اقتصادی و امکانات رفاهی به تک‌فرزندی روی می‌آورند و در مجموع این گرایش از آسیب‌های جامعه است که باید علت‌های آن واکاوی شود. در آموزه‌های دینی داشتن فرزند موجب اقتدار والدین می‌شود و در روایات سبک‌زندگی ایرانی نیز فرزند با زوی توانای والدین در شرایط سخت‌زندگی است. امام رضا (ع) در این خصوص فرمودند: «اندوختن فرزند برای سختی‌های روزگار است»، پیامبر بزرگ اسلام (ص) نیز در این خصوص فرمودند: «فرزند بخواهید و آن را طلب کنید چرا که فرزند مایه روشن چشم و شادی قلب والدین است». در آموزه‌های قرآنی نیز به این موضوع اشاره شده و آمده است که «مادولت را به شما بازگردانیم و بر آن‌ها پیروزی دهیم و شمار ابرمال و فرزندانیاری کنیم و بر شمارتان بیفزاییم».

پیشرفت چشمگیر فعالیت‌های آستان قدس در حوزه خانواده

نرجس خاتون موحدی راد
پزشک و بانوی فعال در عرصه فرزندآوری و
واسطه‌گری از دواج

رویکردهای آستان قدس در حوزه بانوان پیشرفت چشمگیری داشته است. در برخی از صحن‌ها اتاق مادر و کودک بنا شده است. طرح شکوه مادری نیز که آستان قدس رضوی موسس آن بوده برای تجلیل از مادران پر فرزند انجام می‌شود که یکی از طرح‌های قابل توجه در راستای حمایت از فرزندآوری و جوانی جمعیت است.

درخواست دارم آستان قدس از مادران چند فرزند تجلیل کرده و امکان سفر آنان به مشهد برای حداقل یک بار در سال را فراهم کرده و در سفر به مشهد تسهیلاتی به آنان ارائه کند. همان‌طور که خادمین حرم رضوی به پیشکسوتان خدمات ارائه می‌دهند و کمک‌حاشان هستند، خوب است که یک خادم نیز در کنار مادران چند فرزند باشد و یا کالسکه‌ای در اختیار این مادران قرار دهند تا آن‌ها نیز بتوانند زیارت آرام و خوبی رادر حرم مطهر امام رضا (ع) تجربه کنند.

اگر طرح خادم‌یاری افتخاری نیز برای مادرانی که در ۲ سال اخیر فرزند داشته‌اند، در نظر گرفته شود، طرح‌های آستان قدس خیلی جذاب‌تر خواهد شد. اگر این طرح وجود دارد، بهتر است فراخوان گسترده‌ای برای آن صورت بگیرد؛ همان‌طور که دولت برای این مادران تسهیلاتی در نظر گرفته و آن را به خوبی اطلاع‌رسانی می‌کند، آستان قدس نیز خدمات خود را فراخوان دهد تا مادران نیز بتوانند از آن استفاده کنند.